

ikke har været tilstede, siden Udvalget blev valgt, saaledes at det ikke har kunnet konstitueres. Der er derfor saa meget mindre Sandsynlighed for, at Loven kan blive færdig; men disse Ting har Udvalget dog ikke ment at kunne tage Hensyn til. Det kan jo ikke være Udvalgets Sag at have nogen bestemt Mening om, hvor lang Samlingen vil blive, og det har derfor ikke kunnet Andet end henholde sig til den Stilling, der bliver at indtage ved slige Veiligheder, nemlig at sige: Da Sagen foreligger paa anden Maade, gjør Udvalget ingen Indstilling derom. Jeg skal iøvrigt for mit Vedkommende tilføje, og jeg tror at kunne sige det for Flertallets Vedkommende i Udvalget, at, hvad Sagens Realitet angaar, have vi Intet imod, at den bliver gjort til Gjenstand for nærmere Overveelse. — Det vil formodentlig for mit Vedkommende ogsaa fremgaa af de Bemærkninger, jeg tidligere har haft Veilighed til at gjøre, nemlig da det nævnte Lovforslag kom frem. Da der nu af et æret Medlem udenfor Udvalget er fallet et Forslag om at henvise denne Sag til Indenrigsministeren, formodentlig i Haab om at give den paagældende Ansøger, hvis Forslaget vedtages, nogen Støtte i Fremtiden, skal jeg for mit Vedkommende ikke have Noget imod at stemme for dette, og jeg skal heller ikke have Noget imod, at Andre gjøre det Samme.

Th. Nielsen: Det er angaaende Andragendet under Nr. 24, hvortil slutter sig Indstillingen under Nr. 3 fra et Mindretal, at jeg agter at sige nogle Ord. Ærede Medlemmer ville jo nok have lagt Mærke til, at den ærede Ordfører som Ordfører for Mindretallet har med en særdeles Iver taget sig af denne Sag. Der er, som ærede Herrer ville have lagt Mærke til, i selve Betænkningen flere Angreb paa den almindelige Næringsfrihed. Det er saaledes Tilfældet med Andragenderne under Nr. 12, 21, 22 og 24. Det er ligesom Angreb paa den almindelige Næringsfrihed, dels fra de 49 saakaldte Kjøbstæder eller fra de 49 Kjøbstæder — jeg skal ikke sige „saakaldte“ til, thi de ere vel Kjøbstæder — og dels fra Handelnde i Hanherrederne. Der er dog nogen Forskjel paa disse Angreb, eftersom de Vedkommende nemlig have haft deres Handelsberettigelse før Loven af 1857 eller have faaet den ved denne Lov. De, der have haft Retten fra gammel Tid og vilde have den ifølge den gamle Lovgivning, angribe Loven af 1857, men de, der selv have faaet den ved Næringsloven, angribe deres Medmenesker, som have faaet en lignende Frihed, som de selv ere komne i Besiddelse af netop i Kraft af Næringsloven. Jeg tænker paa de Handelnde fra Hanherrederne, som selv ere blevene til i Kraft af Næringsloven af 1857. De ere nu vrede over eller, rettere sagt, utilfredse med, at Andre have Lov til at handle endogsaa med

den gamle Ret, eller som vilde have Handelsberettigelse allerede efter den gamle Ret, ere vrede paa Næringsloven af 1857, og de, der selv have faaet Frihed ved Næringsloven af 1857, finde, at de nu have faaet Nok; men at Andre have en lignende Ret, som de have faaet, synes de ikke om. Andragendet under Nr. 24 er egentlig i mine Tanker ogsaa et Angreb paa den almindelige Næringsfrihed. Det er egentlig et Angreb paa Landboskiden. Allerede ved Forordning af 23de April 1845 er det jo tilladt Landmanden og Andre at gaa omkring dels med Landmandsprodukter, dels med Husflidsprodukter; med Landmandsprodukterne maa de kun gaa omkring, forsaavidt disse maatte have faaet nogen Forarbejdelse. Naar de Vedkommende have løst Bevis hos Politimesteren, hvilket kostede 2 Mark i gamle Penge, have de Lov til at gaa omkring med de Produkter, som have faaet nogen Bearbejdelse. Jeg skjønner ikke rettere, end at, dersom vi følge Indstillingen under Nr. 3, og Loven forandres i Overensstemmelse dermed, vil deraf med Nødvendighed følge, at man ikke alene stopper dem, som gaa omkring med de Varer, de forarbejde af Ud, men overhovedet enhverformhelt Omløben med Varer, saaledes f. Ex., naar en Husmand gaar omkring med Gold, som han selv har forarbejdet, eller Støttestykker eller Smedevarer, som Vedkommende selv har lavet, eller Blikstø. Enhverformhelt Omløben med Varer er egentlig det, der sigtes paa, det er det, man er imod. Nu ser jeg vel, at Andragerne særlig anke over det gamle Reskript af 14de Februar 1741 som det, der er dem imod; men jeg tror, at, selv om man til det Reskript bort, vilde man dog ikke være tilfreds, thi derved vilde Omløben med Udvarer ingenlunde ophøre; men man vil i Kraft af Loven af 1845 have Lov til at handle med de forarbejdede Varer og Husflid, og dog ikke alene Folf fra Hammerum Herred, men fra enhverformhelt Herred. Jeg veed forøvrigt ikke, hvorfor den ærede Ordfører sigtede paa Hammerum Herred, men flere Ting synes at vise, at han har taget Grunden, som er angiven til Reskriptet, for selve Reskriptet. I selve Reskriptet staar der udtrykkelig: Hammerum Herred, Bølling Herred, Ålborg Herred og flere andre Herreder, ligesom ogsaa Dele af Lysgaard Herred. Hvorfor da specielt drage Herning frem? Den har ikke mere at gjøre med denne Sag end Odense. Stulde Herning adspørges, er der ikke Tvivl om, at Herning med stort Flertal vilde stemme mod denne Omløben. Det har jeg ikke Spor af Tvivl om; det er mig bekendt, at de Handelnde i Herning, naar der er Spørgsmaal, om de ønske denne Handelsret bevaret, sige Nei. Det er mig ogsaa bekendt, at enkelte Proprietærer og større Gaardmænd sige Nei. Man har imidlertid forsøgt at faae at vide, hvad Befolkningen mener, og man har derfor sammenkaldt et Møde angaaende denne Sag, og